

Raadsvoorstel

Onderwerp: Visie Brandweezorg 2030 Groningen
Datum: 22 maart 2023
Agendapunt: 6.A.
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Burgemeester H.J. Bolding
Steller: George Medendorp g.medendorp@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.072094

1. Samenvatting

Op 8 december 2022 heeft het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Groningen besloten de Visie Brandweezorg Groningen 2030, het Organisatieplan Brandweezorg Groningen 2023-2026 en het Regionaal Dekkingsplan Brandweezorg Groningen 2023-2026 voorlopig vast te stellen en aan de raden van de deelnemende gemeenten voor te leggen voor een zienswijze.

In het organisatieplan zijn diverse ambities opgenomen. Deze ambities zullen naar verwachting niet zonder financiële consequenties zijn. Veiligheid is niet gratis. Het organisatieplan bevat, conform de bestuurlijke opdracht, geen financiële paragraaf. De visie is opgesteld in de context van de huidige financiële afspraken en wettelijke taken.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van:

- Visie Brandweezorg 2030
- Organisatieplan Brandweezorg Groningen 2023-2026
- Regionaal Dekkingsplan Brandweezorg Groningen 2023-2026
- Basisgegevens Brandweezorg Groningen in beeld

2. Geen inhoudelijke zienswijze in te dienen bij deze visie op de brandweezorg met de kanttekening dat we ons realiseren dat de realisatie van deze visie financiële consequenties zal hebben. We vertrouwen erop dat we dat doen met inachtneming van de relevante verdeelmaatstaven in het gemeentefonds.

3. Kennis te nemen van de Kaderbrief die komend voorjaar voor een zienswijze wordt aangeboden

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

In artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's staat dat het bestuur van de veiligheidsregio minimaal één keer per vier jaar een regionaal beleidsplan vaststelt. In dit plan behoren ook operationele prestaties van de brandweer te worden beschreven. Er is voor gekozen om het

Regionale Dekkingsplan voor de jaren 2023 - 2026 en het Organisatieplan Brandweezorg in samenhang hiermee op te stellen.

Op 8 december 2022 heeft het Algemeen Bestuur van VRG besloten de Visie Brandweezorg Groningen 2030, het Organisatieplan Brandweezorg Groningen 2023-2026 en het Regionaal Dekkingsplan Brandweezorg Groningen 2023-2026 voorlopig vast te stellen en aan de raden van de deelnemende gemeenten voor te leggen voor een zienswijze.

De betreffende documenten zijn aan de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten aangeboden met het verzoek om deze stukken voor een zienswijze door te geleiden naar de gemeenteraden.

3.2 Bevoegdheid raad

Op grond van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen is de gemeenteraad bevoegd om een zienswijze op de financiële stukken van dit samenwerkingsverband te geven.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Het een keer per vier jaar opstellen van een beleidsplan voor de Veiligheidsregio Groningen is verplicht op basis van de Wet veiligheidsregio's. De rol van de gemeenteraden met betrekking tot het Beleidsplan en het Dekkingsplan is vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's, in de artikelen 14 lid 2a en 15 lid3.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Met de visie geven zij invulling aan de primaire taak van de brandweer - veiligheid realiseren en herstellen waar deze in het geding is - met een goed toegeruste basisinfrastructuur die risicogericht, flexibel en wendbaar is. Bovenstaande opgaves wil VRG met lange adem kunnen uitvoeren: de belevingswereld van hun mensen staat centraal, met oog voor fysiek en mentaal welzijn. Ook onderzoekt de brandweer hoe materiaal, materieel en vastgoed toekomstbestendig kunnen worden aangeschaft.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

In opdracht van het bestuur is een gedragen visie ontwikkeld op de brandweezorg in de regio Groningen in 2030. In het visieontwikkelingstraject hebben bestuur, dagdienstmedewerkers, de ondernemingsraad en vooral de repressieve medewerkers (vrijwilligers en beroeps) van de VRG, hun ideeën over toekomstbestendige brandweezorg gedeeld. Vakmanschap, sociale verbinding en maatwerk per post bleken daarbij belangrijke door VRG te faciliteren randvoorwaarden.

Met de visie geven zij invulling aan de primaire taak van de brandweer - veiligheid realiseren en herstellen waar deze in het geding is - met een goed toegeruste basisinfrastructuur die risicogericht, flexibel en wendbaar is. Zij zijn daarbij proactief en innovatief.

Zo investeert de brandweer in het zo vroeg mogelijk en continu duiden van risico's, wordt de samenleving meer betrokken bij brandweezorg en wordt ingezet op duurzame benutting van mensen en middelen.

Hierbij staat het begrip brandweezorg in samenhang centraal. Dit betekent dat de voor- en achterkant van brandweezorg, van preventie tot repressie, intensief met elkaar verbonden zijn. Door meer inzicht in de voorkant (risicobeheersing) te krijgen, kan de achterkant

(incidentbestrijding) beter worden ingericht. Andersom wordt veel informatie uit incidenten gehaald die helpt bij het voorkomen van nieuwe incidenten.

Die brandweezorg is echter niet van de brandweer alleen, omdat deze niet altijd alles overal kan doen. Daarom is de samenleving nodig om de risico's op incidenten te beperken en moeten er ook handelingsperspectieven bekend zijn. Om dit te bereiken, gaat de brandweerorganisatie meer maatschappelijke allianties aan waarmee het eigenaarschap van brandveiligheid verbreed wordt.

De brandweer doet dit niet alleen door advies over en toezicht op brandveiligheid uit te dragen naar inwoners, bedrijven en medeoverheden, maar ook door expliciet inzichten, bijvoorbeeld in risico's, op te halen. In lijn hiermee wordt, conform de landelijke systematiek van het dekkingsplan, een nieuwe beleidscyclus ingericht die de gemeenteraden betreft bij de kwaliteit van de brandweezorg.

Ten slotte staat en valt de brandweezorg met paraatheid. Op elk moment van de dag (en nacht) kunnen onze inwoners rekenen op een brandweerwagen met toegewijde en kundige brandweermensen. Een deel van deze mensen doet dit beroepsmatig, maar het overgrote deel (82%) is vrijwilliger. Het brandweerstelsel op basis van vrijwilligheid staat echter om verschillende redenen onder druk. Hierop wordt geanticipeerd met strategisch personeelsbeleid en door het zo goed mogelijk faciliteren van onze vrijwilligers. Daarnaast wordt risicogericht de paraatheid van een aantal brandweerposten georganiseerd, de omvang van de post passend bij het werkaanbod, waardoor deze een nagenoeg gegarandeerde uitruk en opkomsttijd hebben.

Bovenstaande opgaves wil VRG met lange adem kunnen uitvoeren: de belevingswereld van hun mensen staat centraal, met oog voor fysiek en mentaal welzijn. Ook onderzoekt de brandweer hoe materiaal, materieel en vastgoed toekomstbestendig kunnen worden aangeschaft.

5.2 Risico's

Financiële consequenties

Deze ambities zullen uiteindelijk niet zonder financiële consequenties zijn. Het organisatieplan bevat, conform de bestuurlijke opdracht, geen financiële paragraaf. De visie is opgesteld in de context van de huidige financiële afspraken en wettelijke taken. Op veel van de ontwikkelingen die de brandweezorg in 2030 zullen veranderen, heeft de brandweer zelf geen invloed. De financiële gevolgen van de uitvoering van het organisatieplan worden meegenomen in de begrotingscyclus van VRG. Wanneer nieuwe ontwikkelingen leiden tot opgaves of innovaties gericht op de toekomst wordt een voorstel voor financiering aan het bestuur van de VRG voorgelegd.

Zoals hierboven aangegeven, bevat het organisatieplan geen financiële paragraaf. Voor de deelnemende gemeenten schuilt hierin een risico. In het plan zijn veel ambities opgenomen, zonder dat het duidelijk is wat de eventuele wettelijke grondslag is en welke financiële gevolgen dat heeft. De financiële gevolgen van de uitvoering van het organisatieplan worden weliswaar meegenomen in de begrotingscyclus van VRG en wanneer nieuwe ontwikkelingen leiden tot opgaves of innovaties gericht op de toekomst wordt een voorstel voor financiering aan het bestuur van de VRG voorgelegd. Echter laat dit onverlet dat we als gemeente graag inzicht willen of de ambities voortvloeien uit wettelijke taken en hoe dit gefinancierd wordt, alvorens eventuele gevolgen daarvan uiteindelijk financieel ten laste van de gemeente komen.

Door het nog ontbreken van een financiële paragraaf kan er nog geen duidelijkheid verschaft worden over de consequenties voor gemeente Het Hogeland. Het debat met

betrekking tot investeringen in, onder andere, huisvesting en een financieringshervreiding, staat nog open.

In de kaderbrief 2024-2027 wordt het perspectief voor de komende jaren geschetst en wordt een financiële vertaling gegeven van de verwachte ontwikkelingen. In de kaderbrief worden de autonome (loon- en prijsstijgingen) en de niet autonome ontwikkelingen (huisvestingsplan) uiteengezet.

In totaal gaat het de komende jaren om een (oplopende) uitzetting van 4.900.000 euro en een substantieel deel daarvan daalt neer in Het Hogeland en gaat zo ten koste van andere ambities. Dat financieel nadelige effect wordt nog versterkt door de alternatieve aanpassing van de verdeling op basis van de verdeelmaatstaven in het Gemeentefonds.

In de visie is opgenomen dat het uitgangspunt is dat de uitwerking binnen de bestaande budgetten plaatsvindt. Verwacht wordt dat dit een zware opgave betreft. Gemeente Het Hogeland houdt graag grip op de financiële consequenties.

Uit de visie en bijlagen wordt duidelijk dat er veel werk is verzet om met alle betrokkenen te komen tot een toekomstgerichte invulling van de brandweezorg. Dat wordt gewaardeerd. Vanuit de visie moet overgegaan worden tot uitwerking en uitvoering. Gemeente Het Hogeland wil daar graag nauw bij betrokken blijven.

Het Organisatieplan Brandweezorg

Voor de financiële gevolgen van de uitvoering van het organisatieplan zijn er vijf scenario's opgenomen:

- Waar de bestaande werkwijzen worden gecontinueerd (dat geldt voor het grootste deel van het organisatieplan), doet de VRG dit binnen de bestaande begroting (met indexatie).
- Een aantal werkwijzen worden door de VRG aangepast, waarbij in principe nieuw beleid in plaats van oud beleid komt (ombuiging van de begroting zowel personeel als materieel). Waar nieuwe ontwikkelingen leiden tot opgaves of innovaties gericht op de toekomst zal de VRG een voorstel voor financiering neerleggen. Uitzetting van de begroting is mogelijk.
- Een aantal initiatieven zoals buurtgerichte brandweezorg en de Risk Factory wordt stopgezet.
- Waar mogelijk wordt de uitvoering van het organisatieplan gekoppeld aan (de financiering van) de opgaves voor de brandweezorg die in de contourennota voor de nieuwe Wet crisisbeheersing en brandweezorg worden opgenomen. Uitgangspunt is dat landelijke opgaves worden opgepakt als er landelijke financiering is.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Zie paragraaf 5.2

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Uiterlijk 6 april 2023 de VRG te informeren over het besluit van de raad.

8.2 Tijdspad

Ten behoeve van besluitvorming op 5 april 2023

Bijlage(n):

1. Visie Brandweezorg 2030
2. Organisatieplan Brandweezorg Groningen 2023-2026
3. Regionaal Dekkingsplan Brandweezorg Groningen 2023-2026
4. Basisgegevens Brandweezorg Groningen in beeld
5. Kaderbrief 2024-2027

Winsum, 10 februari 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding